

Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

ΘΕΜΑ 1ο -20ο

α) **συνήδη, βουλομένοις, ποιεῖν, εἶχον, ἡγοῦμαι:** Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου:

Μονάδες 5

συνήδη: **εἶδηση (ειδήμων, εἶδος, ιστορία)**

βουλομένοις: **βούληση (βούλημα, ἄβουλος)**

ποιεῖν: **ποίημα (ποιητής, ποίηση, χειροποίητος)**

εἶχον: **σχῆμα (μέτοχος, εχέφρων, συνεκτικός)**

ἡγοῦμαι: **ηγεμόνας (ηγεσία, εισήγηση, διήγημα)**

β) **διαβεβλημένοις, καταστῆναι, ἐπειδάν, διακείμενος, μεταμελήσειν:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

διαβεβλημένοις: **διά + βάλλομαι**

καταστῆναι: **κατά + ἴσταμαι**

ἐπειδάν: **ἐπειδή + ἄν**

διακείμενος: **διά + κεῖμαι**

μεταμελήσειν: **μετά + μέλει**

ΘΕΜΑ 2ο -11ο

α) **κακῶς, πολλήν, ἀδίκως, μεγίστων, εὔνους:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία αντώνυμη λέξη στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

κακῶς ≠ καλῶς

πολλήν ≠ ὀλίγην

ἀδίκως ≠ δικαίως

μεγίστων ≠ ἐλαχίστων

εὔνους ≠ δύσνους

β) **λόγος, λέξις, πράξις, πράγμα, πράκτωρ**: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους επόμενους ρηματικούς τύπους του κειμένου *λέγοντος και πεπραγμένων* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

Μονάδες 5

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας
λέξις	πράκτωρ	λόγος
πράξις		πράγμα

ΘΕΜΑ 3ο-12ο

α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

Μονάδες 5

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ποιεῖν	-τής	ποιητής
ἤγοῦμαι	-μών	ἡγεμών
εἶχον	-μα	σχῆμα
καταστήναι	-ις	κατάστασις
ἀναγκάζωσιν	-η	ἀνάγκη

β) **ανεξέλεγκτος, εύπιστος, λεξικό, απραξία, βελτίωση**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ανεξέλεγκτος - ἔλεγχον

εύπιστος - πιστεύω

λεξικό - λέγοντος

απραξία - πεπραγμένων

βελτίωση - βελτίω

ΘΕΜΑ 4ο -13ο

βουλή, τρόπος, αίτιος, κίνδυνος, κατηγορία: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 10

βουλή: **βουλεύω**

τρόπος: **τρέπω**

αίτιος: **αίτιῶμαι**

κίνδυνος: **κινδυνεύω**

κατηγορία: **κατηγορῶ**

ΘΕΜΑ 5ο – 14ο

α) συνήδη, καταστήναι, ἐπιδείξω, εὔνους, μετέσχον: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

συνήδη: **σύν + οἶδα**

καταστήναι: **κατά + ἴσταμαι**

ἐπιδείξω: **ἐπί + δείκνυμι**

εὔνους: **εὖ + νοῦς**

μετέσχον: **μετά + ἔχω**

β) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Μονάδες 5

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	επίθετο
τρόπος	-ικός	τροπικός
χρόνος	-ιος	χρόνιος
πρᾶγμα	-ικός	πρακτικός
λόγος	-ιος	λόγιος
ἄλλος	-οῖος	ἄλλοῖος

ΘΕΜΑ 6ο -15ο

α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Μονάδες 5

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βούλομαι	α) ἔνοχος
2. ἡγοῦμαι	β) εὐμενής
3. αἷτιος	γ) ἀπαιτῶ
4. εὖνους	δ) βουλευόμαι
5. ἀξιῶ	ε) οἶομαι
	στ) ἐχθρός
	ζ) ἐθέλω

1-ζ, 2-ε, 3-α, 4-β, 5-γ

β) **συνείδηση, εκποίηση, περιχαρής, πανάγαθος, κατάσταση:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

συνείδηση: **συνήδη**

εκποίηση: **ποιεῖν**

περιχαρής: **χάριν**

πανάγαθος: **ἀγαθῶν**

κατάσταση: **καταστῆναι (καθεστηκόσι)**

ΘΕΜΑ 7ο -16ο

α) **ἠνάγκασμαι, φαίνωμαι, δέομαι, δοκιμάζειν, ἵππευον:** Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ἠνάγκασμαι: **ανάγκη (εξαναγκασμός, αναγκαίος, αναγκαστικός)**

φαίνωμαι: **φάση (φάσμα, ἀφαντος, εμφάνιση, φανάρι)**

δέομαι: **δέηση (ενδεής, ένδεια, δεοντολογία, δεόντως)**

δοκιμάζειν: δοκιμασία (δοκιμαστής, δοκιμαστήριο)

ἵππευον: ἵππος (ἵππασία, ἵππικός, ἵππόδρομος)

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισεύουν):

Μονάδες 5

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. κακῶς	α) ἠδέως
2. πολλή	β) δύσνους
3. μέγιστος	γ) ὀλίγη
4. ἀηδῶς	δ) βελτίων
5. εὖνους	ε) ἐλάχιστος
	στ) μετρίως
	ζ) καλῶς

1-ζ, 2-γ, 3-ε, 4-α, 5-β

ΘΕΜΑ 8ο

κατήγορος, ἔλεγχος, εὖνους, δόξα, πολιτεία: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 10

κατήγορος: **κατηγορῶ** (από το κατά + ἄγορεύω)

ἔλεγχος: **ἐλέγχω**

εὖνους: **εὖνοῶ**

δόξα: **δοκῶ**

πολιτεία: **πολιτεύω**

ΘΕΜΑ 9ο -18ο

Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό (Β' στήλη) και ένα επίθετο (Γ' στήλη), απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης.

Μονάδες 10

σηματικοί τύποι	ουσιαστικά	επίθετα
λέγοντος	λόγος	λεκτικός
ἡγοῦμαι	ἡγεσία	ἡγεμονικός
ἀξιῶ	ἀξίωση	ἀπαξιωτικός
ἐπιδείξω	ἐπίδειξη	ἐπιδεικτικός
μετέχειν	μετοχή	μετοχικός

ΘΕΜΑ 10ο -19ο

α) Να συνδέσετε τις λέξεις/φράσεις του κειμένου, στην Α' στήλη, με τη σημασία τους στη Β' στήλη (δύο στοιχεία στη Β' στήλη περισσεύουν).

Μονάδες 5

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. διαβάλλομαι	α) διαμένω στην πόλη
2. κακῶς ποιῶ	β) κόσμια, με μέτρο
3. ἐπιδημῶ	γ) ασύνετα
4. μετρίως	δ) βλάπτω
5. ἐπιδείκνυμι	ε) μετακομίζω
	στ) αποδεικνύω
	ζ) συκοφαντούμαι

1-ζ, 2-δ, 3-α, 4-β, 5-στ

β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

Μονάδες 5

ἡγοῦμαι: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη -μών -----**ἡγεμών**

τρόπου: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας -----**τρέπω**

εὔνους: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. -----**δύσνους**

λέγοντος: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας -----**φημί**

πεπραγμένων: να σχηματίσετε ένα παράγωγο ουσιαστικό που να δηλώνει αποτέλεσμα ενέργειας -----**πρᾶγμα**

ΘΕΜΑ 17ο

βούλομαι, ήγοῦμαι, λέγω, πράττω, φαίνομαι: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία συνώνυμη λέξη στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 10

βούλομαι = **έθέλω**

ήγοῦμαι = **οἶομαι**

λέγω = **φημί**

πράττω = **ποιῶ**

φαίνομαι = **δείκνυμι**

Καρβελά Διονυσία

askisopolis